

Željnske jame

katastrska št.: 12
tip jame: jamski sistem
dolžina: 1600
globina: 12
raziskana: 7.3.1926
organizacija: Društvo za raziskavanje podzemskih jam (Ljubljana)

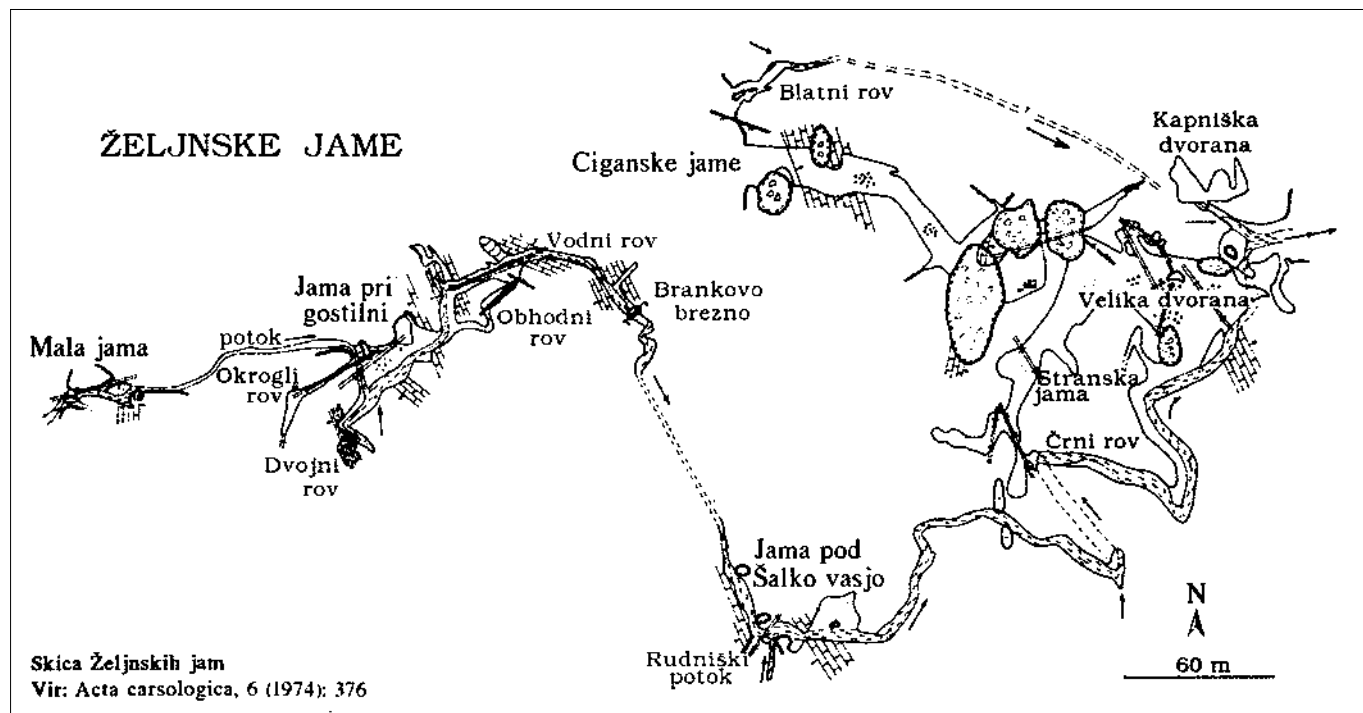
Željnske jame so ene bolj znanih in slikovitih dolenskih jam, ki se z več vhodi odpirajo južno od Želj pri Kočevju. Jamski sistem tvori več manjših in razvejanih jam, ki so med seboj ločene s podori in manjšimi dolinami. Izdolble so ga vode, ki pritekajo iz nepropustnih plasti v okolici Kočevja. Še zlasti pomemben je Rudniški potok, ki je v času delovanja rudnika iz tamkajšnje separacije v jamo prinesel ogromne količine premogovega prahu. Nanosi so ponekod debeli tudi do 2 m in popolnoma prekinjajo povezavo med nekaterimi rovi. Vode jamski sistem zapuščajo v Jami pri koritu, zatem pa kmalu poniknejo in se podzemsko stekajo v izvir Radešce v Podturnu.

Ciganske jame so najbolj obiskan del Željnskih jam. V njihovem vhodnem delu so bile z arheološkimi izkopavanji odkrite bogate kulturne plasti. Tako kot celoten sistem tudi Ciganske jame potekajo plitvo pod površjem, ki ga prebadajo številni udori. Pozimi v jami zavladajo specifične klimatske razmere. Hladen zrak brez težav prodira v podzemlje skozi številne vhode, voda, ki pronica skozi površje, pa zmrzuje v prelestnih ledenih zavesah, stalaktitih in stalagmitih. Ti se najbolj razbohotijo v Stranski jami, ki je tudi najbolj zasigan del Ciganskih jam.

Željnske jame so ene naših najstarejših turističnih jam. Tudi danes vodi skozi Ciganske jame markirana pot, za ogled pa zaradi številnih stropnih udorov skorajda ne potrebujete razsvetljave.

Viri in literatura:

- Inventar najpomembnejše naravne dediščine Slovenije, 2. del: osrednja Slovenija. Ljubljana, 1991, str. 592.
- Kataster jam Jamarske zveze Slovenije.
- Novak, D.: Željnske jame. Proteus 19. Ljubljana, 1956.

Ledeni kapniki v glavnem rovu Ciganskih jam.

Ledene kapniške zavese.

Skozi stropna brezna Velike dvorane v jamo zapade sneg.